

Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar
Társadalom- és Kultúratudományi Intézet
Társadalomtudományi Tanszék
Kaposvár, Guba Sándor u. 40.

OKTATÓI TEMATIKA

Nemzetközi Tanulmányok Szak (levelező)

A társadalomkutatás módszerei

2BLNET2-EA-TÁRSKUTMÓD

Oktatási időszak: 2. félév

Óraszám: 2 óra

Kreditérték: 3

Oktatási forma: szeminárium

Csoportforma: egész tanulmányi csoport (I. évfolyam)

Értékelési forma: kollokvium jegy (5 fokozatú)

Terjedelem: 3 oldal

Tantárgyfelelős oktató: DR. HABIL. BERTALAN PÉTER
egyetemi docens

Előadást vezető oktató: .....

Szemináriumvezető oktató: DR. BELOVÁRI ANITA
egyetemi adjunktus

Műtermi munkát vezető oktató: —

Gyakorlatvezető oktató: —

Demonstrátor: —

Intézetvezető:

DR. KOVÁCS ZOLTÁN
EGYETEMI DOCENS

Tanszékvezető:

DR. BERTALAN PÉTER
EGYETEMI DOCENS

Kaposvár, 2014-2015. oktatási év

Célok

A kurzus célja, hogy a hallgatók ismerjék meg a társadalomtudományi kutatás főbb módszereit, valamint metodológiai kérdéseit, továbbá a gyakorlatban is képesek legyenek egyszerűbb kutatási tevékenység megvalósítására. A tárgy ezzel közvetlenül a szakdolgozathoz végezendő kutatáshoz nyújt alapot, távlatilag pedig egyfelől a diploma megszerzése után a gyakorlati életbe lépők számára segítséget ad elemi kutatásokhoz, másfelől alapokat nyújt a mester- és doktori képzésbe továbblépők számára komolyabb tudományos kutatói kompetenciák kialakítására, kutatómunka végzésére.

Feladatok

A hallgató szerezzon alapvető ismereteket a társadalomtudományi kutatás elméleti kérdéseiről (normatív tudományfilozófiai, kutatásetikai, illetve empirikus tudománysszociológiai vonatkozásairól), a kutatás egyes fázisairól és egymással való összefüggésükről, a kutatásban használható főbb módszerekről, továbbá ismereteit a gyakorlatban is tudja alkalmazni, egyszerűbb társadalomtudományi kutatások elvégzése során.

A tantárgy tartalma

Szeminárium

ÓRA	MUNKAFORMA	MUNKAPROGRAM	
		EGYETEMI MUNKA	EGYÉNI FELKÉSZÜLÉS
1.	szeminárium	Ismerkedés, a félév teendőinek megbeszélése. A korábbi vonatkozó tanulmányok felelevenítése, források, forráselemzés.	A korábban tanultak felelevenítése
2.	szeminárium	A tudomány normatív modelljei (Ismeretelmélet és tudományfilozófia) A tudományos módszertan alapfogalmai, forráskritika.	
3.	szeminárium	A tudomány empirikus valósága (Tudománytörténet és -szociológia). Kutatásetikai kérdések	
4.	szeminárium	A társadalomtudományok és a kommunikációtudomány sajátosságai	
5.	szeminárium	A társadalomtudományi kutatás főbb válfajai és folyamata; a témaválasztás, a kutatási terv és a szakirodalmi tájékozódás	A saját kutatás témájának kiválasztása, szakirodalmi tájékozódás
6.	szeminárium	A szociológiai kutatás módszerei I. Kvantitatív módszerek. A kérdőív. Konceptualizáció, operacionalizáció, mintavétel és mérés	
7.	szeminárium	A szociológiai kutatás módszerei II. Kvalitatív módszerek. A szociológiai mélyinterjú. A résztvevő megfigyelés	
8.	szeminárium	A szociálpszichológiai, pszichológiai és kognitív tudományi kutatás módszerei. A kísérlet. Az adatok kiértékelése, elemzése, következtetések.	
9.	szeminárium	A nyelvtudomány, a szemiotika és a filozófia módszerei. A történeti és az antropológiai kutatás módszerei. Tartalomelemzés, összehasonlító elemzés	
10.	szeminárium	A kommunikációkutatás válfajai, témakörei, módszerei.	
11.	szeminárium	Interjú készítés folyamata	

12.	szeminárium	A tudományos publikáció. Formai és tartalmi szabályok. A hivatkozás és a plágium.	
13.	szeminárium	A tudományos kritika és a tudományos vita. A kurzus anyagának összefoglaló áttekintése	

Követelmény

A foglalkozásokon való aktív részvétel, egy zárthelyi dolgozat eredményes megírása, valamint egy saját kutatáson alapuló házi dolgozat (kutatási beszámoló vagy tudományos cikk) elkészítése.

Az értékelés formája

beadandó dolgozat

Szakirodalom

kötelező irodalom

BABBIE, Earl: *A társadalomtudományi kutatás gyakorlata*, Budapest: Balassi, 1995 (és újabb kiadások).

ajánlott irodalom

ANDERSON, James A.: *A kommunikációelmélet ismeretelméleti alapjai*. Budapest: Typotex, 2005.

BARNES, Barry – BLOOR, David – HENRY, John: *A tudományos tudás szociológiai elemzése*. Budapest: Osiris, 2002.

BERTALAN László (szerk.): *Magyarázat, megértés, előrejelzés*. Budapest: Tömegkommunikációs Kutatóközpont, 1987.

BERTALAN László (szerk.): *A kvantitatív társadalomkutatás modelljei. Klasszikus módszertani írások*. Budapest: Helikon, 2006.

BERTÉNYI, Iván (szerk.): *A történelem segédtudományai*. Budapest: Osiris, 2001.

CSEPELI György: *Szociálpszichológia*. Budapest: Osiris, 2006.

GOODIN, Robert E. – KLINGEMANN, Hans-Dieter (szerk.): *A politikatudomány új kézikönyve*. Budapest: Osiris, 2003, 683 – 756. ok.

GYURGYÁK János: *Szerkesztők és szerzők kézikönyve*. Budapest: Osiris, 1996 (és újabb kiadások).

HABERMAS, Jürgen: *A társadalomtudományok logikája*. Budapest: Atlantisz, 1994.

HÉRA Gábor – LIGETI György: *Módszertan. Bevezetés a társadalmi jelenségek kutatásába*. Budapest: Osiris, 2006.

KRIPPENDORF, Klaus: *A tartalomelemzés módszertanának alapjai*. Budapest: Balassi, 1995.

WARTOFSKY, Marx W.: *A tudományos gondolkodás fogalmi alapjai. Bevezetés a tudományfilozófiába*. Budapest: Gondolat, 1977.

WEBER, Max: *Tanulmányok*. Budapest: Osiris, 1998.

Kaposvár, 2015. január 24.

Dr. Belovári Anita
egyetemi adjunktus

Dr. habil. Bertalan Péter
mb. tanszékvezető, egyetemi docens